

שעור 45) מלחמת דבורה בסיסרא - אליעזר קשתיאל

1. ילקוט שמעוני חבקוק - פרק ג - רמז תקסו
אלהים ה' חילי וישם רגלי כאילות. א"ר פנחס כאילים אין כתיב כאן אלא כאילות כנקבות, למה שרגלי הנקבות עומדות יותר מן הזכרים. כאילות כשתי אילות דבורה ואסתר, דבורה שבאה מנפתלי אילה שלוחה, ואסתר למנצח על אילת השחר.

2. תורה שלמה, בראשית, מט, רפג
נפתלי אילה שלוחה- מדבר בשופטנו, ה"ה"ד - "ותקרא לברק", הנותן אמרי שפר- זו שירה שאמרה, "ותשר דבורה".

3. רש"י על בראשית פרק מט פסוק כא
הנותן אמרי שפר - כתרגומו ד"א על מלחמת סיסרא נתנבא (שופטים ד) ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני נפתלי וגוי והלכו שם בזריזות וכן נאמר שם לשון שלוח בעמק שולח ברגליו.

4. מצודות ציון על שופטים פרק ד פסוק ז
המונו - הוא ענין עם רב, על שם שקול המייתם רבה:

5. רלב"ג על שופטים פרק ד פסוק ב
והיה יושב בעיר גדולה וחזקה ולזה נקראת חרשת הגוים ר"ל שהיא היתה נבנית במלאכת גוים רבים שבנאוה כי השתדלו בבנינה שתהיה חזקה מפני ישראל וקראו לגוים רבים ובעצת כלם נשלם הבנין בתכלית התוקף או יהיה פי' חרושת הגוים כי לגודל העיר היתה נעשית שם כל המלאכה מהמלאכות אשר יעשו הגוים המתחלפין כאילו תאמר אורג ורוקם מיני הבגדים בכללם ולוטש נחשת וברזל וכן הענין בכל מיני המלאכות כי לא ימצא זה בעיר אם לא היתה עיר גדולה מאד.

6. ילקוט שמעוני שופטים - פרק ד
ובן שלשים שנה היה וכבש כל העולם בכחו ולא היה כרך שלא היה מפיל חומה בקולו ואפילו חיה שבשדה כיון שהיה נותן עליה קולו לא היתה זזה ממקומה.

7. ילקוט שמעוני ישעיהו - פרק נז
סיסרא לחץ את ישראל בחזקה בחרופין ובגדופין.

8. מדרש רבה במדבר פרשה ז פסוק ב
סיסרא מה כתיב (שופטים ד) והוא לחץ את בניי בחזקה כי שנה מה היה סופו לפי שהיה מחרפם ומגדפם בנחיצה לכך מת מיתה גדופה שמסרו ביד אשה כמ"ד (שם) כי ביד אשה ימכור ה' את סיסרא.

9. מדרש רבה במדבר פרשה יד פסוק י
לפי שנפתלי כיבד את אביו יותר מדאי שהיה אביו שולחו לכל מקום שירצה והיה זריז במשלחתו ומצא קורת רוח ממנו והיו אמריו נעימים עליו ולכך בירכו אביו באילה שלוחה שהיה רץ במשלחתו כאיל ולכך בירכו באמרי שפר על שהיו אמריו שפרים ולכך זכה נפתלי שעשה הקב"ה נקמה בסיסרא ע"י ברק שהיה מקדש נפתלי.

10. תורה שלמה, מט, רפח
אמרו על נפתלי כשהיו בבית המדרש דבש וחלב היה נוטף מפיהם לכך נקרא נפת - לי.

- 11. ספרי פרשת ברכה פיסקא יז**
 נפתלי שבע רצון. מלמד שהיי נפתלי שמח בחלקו בימים ובדגים וכפניות: ומלא ברכת ה'. זו בקעת גינוסר. ר' אומר זה ב"ד של טבריא.
- 12. רש"י על בראשית פרק מט פסוק כא**
 אילה שלוחה - זו בקעת גינוסר שהיא קלה לבשל פירותיה כאילה זו שהיא קלה לרוץ.
- 13. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ו/א**
 כינרת זו גינוסר ולמה נקרא שמה כינרת דמתיקי פירא כקלא דכינרי.
- 14. רש"י ברכות דף מד/א**
 פירות גנוסר - פירות ארץ ים כנרת חשובים מן הפת:
- 15. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ח/ב**
 אמר רבי אבין בר רב אדא אמר רבי יצחק מפני מה אין פירות גינוסר בירושלים כדי שלא יהו עולי רגלים אומרים אלמלא לא עלינו אלא לאכול פירות גינוסר בירושלים דיינו נמצאת עלייה שלא לשמה.
- 16. תורה שלמה, מט, רפט.**
 הנותן אמרי שפר - על נפתלי נאמר שהיה איש שלום, כשהיה יעקב רואה לנפתלי שהיה בא מרחוק היה אומר ... בא מבשר שלום.
- 17. רש"י שופטים פרק ט פסוק י**
 לתאנה - דבורה:
רש"י שופטים פרק ט פסוק יא
 (יא) את מתקי - דבש דבורים:
- 18. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יד/א**
 דבורה אשה נביאה אשת לפידות - מאי אשת לפידות שהיתה עושה פתילות למקדש. והיא יושבת תחת תומר - מאי שנא תחת תומר אמר רבי שמעון בן אבשלום משום יחוד, דבר אחר מה תמר זה אין לו אלא לב אחד אף ישראל שבאותו הדור לא היה להם אלא לב אחד לאביהן שבשמים.
- 19. רד"ק על שופטים פרק ז פסוק ו**
 ומשכת - תמשוך ישראל ותפתם בדברים עד שתביאם בהר תבור כי יראים היו מחיל סיסרא לפיכך היו צריכים פתוי ודברים רבים:
- 20. רלב"ג על שופטים פרק ז פסוק ו**
 תמשוך בהר תבור לב ישראל באופן שתביא שם עשרת אלפי איש מבני נפתלי ומבני זבולון וזה אמנם יהיה על צד ההסתה והפתוי בדברים.

לזכרו של רס"ן רועי קליין הי"ד נפל היום, א' אב תשס"ז